

Opinnäytetyö (AMK)

Journalismin koulutusohjelma

Yhteisöviestintä

2015

Veera Säilä

OSALLISUUTTA JA OIVALLUKSIA VIESTINTÄTAPAAMISESTA

– Nuorten vertaisviestintätoiminnan kehittäminen Turun
Tyttöjen Talon® Pikkusisko -hankkeelle

TURUN AMMATTIKORKEAKOULU
TURKU UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

OPINNÄYTETYÖ (AMK) | TIIVISTELMÄ

TURUN AMMATTIKORKEAKOULU

Journalismin koulutusohjelma | Yhteisöviestintä

Kevät 2015 | 33 sivua

Ohjaaja Pia Alanko

Veera Säilä

OSALLISUUTTA JA OIVALLUKSIA VIESTINTÄTAPAAMISESTA

– Nuorten vertaisviestintätoiminnan kehittäminen Turun Tyttöjen Talon® Pikkusisko -hankkeelle

Tämän opinnäytetyön tavoitteena on kehittää nuorilta nuorille -periaatteeseen pohjautuvaa vertaisviestintätoimintaa Turun Tyttöjen Talon® Pikkusisko -hankkeen jo olemassa olevien tiedotusmuotojen rinnalle. Kehittämistyön tarkoituksena on vastata hankkeen haasteeseen tavoittaa kohderyhmäänsä Varissuon monikulttuurisella asuinalueella. Syksyllä 2014 käynnistynyt Pikkusisko -hanke tarjoaa ilmaista vapaa-ajantoimintaa ja tukea Varissuon sekä sen lähialueiden yläkouluikäisille tytöille.

Tavoitteiden saavuttamiseksi opinnäytetyössä perehdytään teemahaastattelujen avulla pitkään vertaistiedotusta tehneeseen Turun kaupungin Nuorisopalveluiden Vertti-vertaisnuorisotiedotustoimintaan sekä Suomen Partiolaisten Young Spokepeople-toimintaan. Haastatteluista nousseiden hyvien käytänteiden pohjalta opinnäytetyö mallintaa viestintätapaamisen, jossa suunnitellaan Pikkusisko-hankkeen viestintää yhdessä kohderyhmän kanssa. Mallinnus löytyy tämän opinnäytetyön liitteenä sekä verkkopohjaisesta Prezi-palvelusta: http://prezi.com/y3pulyjlseih/?utm_campaign=share&utm_medium=copy. Mallinnusta on testattu tässä opinnäytetyössä, ja sen pohjalta on koostettu nuorilta nousseet viestintään liittyvät ideat Pikkusisko-hankkeen käyttöön.

Viestintätapaamisessa nuoret toimivat oman viestintänsä asiantuntijoina ja jakoivat arvokasta tietoa Pikkusisko-hankkeelle. Tapaamisessa nousseet ideat kuten kansainväliseen Ravintolapäivään osallistuminen, sosiaalisen median hyödyntämisen muodot sekä uudenlainen kouluyhteistyö ovat esiteltyinä tämän opinnäytetyön tuloksissa. Pilotoinnin tuloksena käynnistyi myös yhteistyö Pikkusisko-hankkeen ja Turun normaalikoulun verttien kanssa.

Vertaisviestinnällä on paljon potentiaalia erityisesti nuorisoalalla. Teemahaastattelujen ja pilotoinnin pohjalta nähdään, että nuoria on mahdollista osallistaa ja sitouttaa viestinnän ylläpitämiseen, kun he pääsevät itse mukaan sen suunnittelemiseen. Viestintätapaaminen tarjoaa Pikkusisko-hankkeen kohderyhmälle uuden vaikuttamisen kanavan ja näin ollen tukee nuorten osallisuuden tunnetta.

ASIASANAT:

viestintä, nuorisotiedotus, vertaisviestintä, vertaisnuorisotiedotustoiminta, yhteisöviestintä, organisaatioviestintä, ryhmätoiminta, yhteisöllisyys, osallisuus, sukupuolisensitiivisyys, kulttuurisensitiivisyys, monikulttuurisuus, tytöt, tyttötyö, nuoret, vaikuttaminen

BACHELOR'S THESIS | ABSTRACT

TURKU UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Degree Programme in Journalism | PR and organizational communication

Completion year of the thesis: Spring 2015 | Total number of pages:33

Instructor Pia Alanko

Veera Säilä

A PR MODEL THAT ENGAGES AND INSPIRES – Development of youth peer-to-peer communication for the Pikkusisko (Little Sister) initiative of Tyttöjen Talo® (House for Girls) in Turku

The Pikkusisko (Little Sister) initiative was launched in autumn 2014 and offers free of charge extracurricular activities and support to secondary school girls living in Varissuo and the surrounding areas. The goal of the PR model described in this thesis is to help Pikkusisko reach its target group in this multicultural residential area. This is achieved by developing forms of PR which are based on peer-to-peer communication where the young girls are both the target group and the active participants. This initiative is designed to complement the existing forms of PR in the Pikkusisko initiative of Tyttöjen Talo® in Turku.

Semi-structured interviews were organized to learn about peer-to-peer communication in other organizations such as the Youth services of the City of Turku (Vertti) and the Young Spokespeople of the Guides and Scouts of Finland. The interviews gave rise to useful ideas which formed the basis of the peer communication model presented in this thesis, in which the PR for the Pikkusisko initiative is developed in collaboration with its target group. The model can be found in the attachment of this thesis and in the web based service Prezi: http://prezi.com/y3pulyjlseih/?utm_campaign=share&utm_medium=copy. The empirical testing of the model is described in this thesis and the girls' ideas were collected to be used in the Pikkusisko initiative.

In the PR meeting the young people acted as PR experts and shared valuable information that can be used to aid the Pikkusisko initiative. Several ideas that came out of the meeting include taking part in the international restaurant day, taking advantage of social media and creating new forms of collaboration with schools. All of these are detailed in the results of this thesis. Another outcome of this pilot project was the start of a collaboration between Pikkusisko and the peer communicators in Turun normaalikoulu school.

Peer-to-peer communication has a lot of potential, especially in youth work. The interviews and the pilot show that it is possible to engage young people and encourage them to maintain peer communication by involving them at the planning stage. PR meetings offer the target group of the Pikkusisko initiative an active role in the planning of activities and thus give them a sense of engagement.

KEYWORDS:

communication, youth communication, peer-to-peer communication, PR and organizational communication, organizational communication, group activities, communal, participation, gender sensitivity, cultural sensitivity, multicultural, girls, girl work, youth, influence

SISÄLTÖ

1 JOHDANTO	5
2 TYTTÖJEN TALO®	7
2.1 Turun Tyttöjen Talon®	8
2.2 Turun Tyttöjen Talon Pikkusisko -hanke	9
2.3 Viestintä Turun Tyttöjen Talolla	10
3 NUORTEN VERTAISVIESTINTÄ	13
3.1 Vertti-vertaisnuorisotiedotustoiminta	15
3.2 Vertaisviestintä Suomen Partiolaisissa	17
4 VIESTINTÄTAPAAMINEN PIKKUSISKO-HANKKEESSA	20
4.1 Viestintätapaamisen toteutus	22
4.2 Viestintätapaamisessa nousseet toteutettavat ideat	25
4.2.1 Tapahtumat	26
4.2.2 Sosiaalinen media	26
4.2.3 Kouluysteistyö	27
4.2.4 Muita oivalluksia	28
5 JOHTOPÄÄTÖKSET	29
LÄHTEET	33

LIITTEET

Liite 1. Viestintätapaamisen ohjaussuunnitelma nuorten vertaisviestinnän kehittämiseen

1 JOHDANTO

Tämän opinnäytetyön tavoitteena on kehittää toimintamalli, jonka avulla erityisesti Turun Tyttöjen Talon® Pikkusisko -hanke tavoittaisi Varissuolla sijaitsevaan toimipisteeseensä lähialueen yläkouluikäisiä tyttöjä. Turun Tyttöjen Talon Varissuon toimipiste on aloittanut toimintansa syksyllä 2014. Turun Tyttöjen Talon Pikkusisko -hankkeen tavoitteena on tarjota ilmaista vapaa-ajantoimintaa ja tukea Varissuon ja sen lähialueiden yläkouluikäisille tytöille ja heidän perheilleen (Emmaelias.fi 2014).

Opinnäytetyöni kautta perehdyn yhteisviestinnän muodoista erityisesti nuorten vertaisviestintään. Opinnäytetyö mallintaa yhdenlaisen nuorten vertaisviestinnän kehittämisen toimintamallin. Toimintamallin avulla pyritään löytämään uusia ja konkreettisia toimintatapoja Turun Tyttöjen Talojen Pikkusisko -hankkeen viestintään. Opinnäytetyöni tavoitteena on selvittää vastauksia kysymyksiin: *Miten nuoria itseään voidaan osallistaa uuden toiminnan tiedottamiseen ja PR-toimintaan? Miten juuri yläkouluikäiset tytöt tavoitetaan?* Opinnäytetyössäni huomioin Varissuon monikulttuurisen asukaskunnan ja tutkin: *Mitä erityisesti Varissuolla ja sen lähialueilla tulee ottaa huomioon nuorten vertaisviestintää tehdessä?*

Olen työskennellyt Turun Tyttöjen Talolla vuodesta 2008 kahdeksassa eri projektissa. Näiden vuosien aikana on ollut havaittavissa juuri yläkouluikäisten tyttöjen toimintaan tavoittamisen haasteellisuus. Tämä aihe on noussut uudelleen esiin syksyllä 2014 käynnistyneen Pikkusisko-hankkeen myötä. Kokemuksesta noussut käsitys on, että yläkouluikäiset tytöt eivät juurikaan seuraa alueen lehtiä, eivätkä käytä säännöllisesti sähköpostia tai välttämättä Facebookiakaan tiedonsaantiin. Peruskoulujen opiskelijahallinto-ohjelman www-liittymässä, Wilmassa ei voi säännöllisesti julkaista Turun Tyttöjen Talon tiedotteita. Myös työntekijöiden kouluvierailumarkkinoinnilla on se riski, että nuoret mieltävät toiminnan koululähtöiseksi, eikä vapaaehtoiseksi vapaa-ajantoiminnaksi. (Projekti-työntekijät Tapanainen, Ilona & Virolainen, Katja, henkilökohtainen tiedonanto

9.9.2014¹.) Työntekijät ovat myös nostaneet esiin, että yläkoulussa vaikeutuu tyttöjen tavoitettavuus, koska sellaista kontaktiopettajaa ei välttämättä löydy, joka tuntisi oppilaat yksilöllisesti. Tämä johtuu siitä, että oppilaat ovat yläkoulussa tekemisissä usean eri aineopettajan kanssa. (Projektityöntekijät Kilpeläinen, Kaisa & Virolainen, Katja, henkilökohtainen tiedonanto 23.2.2015².)

Hankkeen työntekijät ovat itse toivoneet, että keskittyisin opinnäytetyössäni luomaan uudenlaisia viestinnän muotoja tämän viestinnällisen haasteen tueksi. Koen aiheen hyvin ajankohtaiseksi ja kiinnostavaksi, sillä viestinnän menetelmät ja kanavat muuttuvat huimaa vauhtia. Viestintäsuunnitelmia tulisikin kehittää ja päivittää säännöllisin väliajoin. Uskon myös muiden nuorten kanssa töitä tekevien yhteisöjen hyötyvän tämän tyyppisestä vertaisviestintämallin kehittämisestä.

Vertaisnuorisotiedotukseen syvennyn muun muassa teemahaastattelujen avulla. Haastattelen Turun Nuortenpalveluiden vertaisnuorisotiedottajien toiminnan vastaavaa Mirja Terästä sekä Suomen Partiolaisten Young Spokespeople -toiminnan tuntevaa Anniina Rantalaa. Uusia vertaisviestinnän muotoja kehittäessäni mallinsin nuorille suunnatun viestintätapaamisen. Tämä toiminnallinen pienryhmätapaaminen toimii opinnäytetyöni toimintatutkimusmenetelmänä. Viestintätapaamispilotoinnin myötä testaan ohjaussuunnitelman toimivuutta ja samalla kerään nuorilta nousseet ideat viestinnän kehittämiseen liittyen Pikkusisko-hankkeen käyttöön.

Turun Tyttöjen Talolle on aikaisempina vuosina tehty kaksi viestintään liittyvää opinnäytetyötä: *Hyvät markkinointikäytännöt kolmannen sektorin sosiaalialan toimijalle - Case Turun Tyttöjen Talo*, Sanna-Kaisa Reko 2013 sekä *Turun Tyttöjen Talon viestintäsuunnitelma*, Misme Yrjölä 2010. Kummassakaan työssä ei avata vertaisviestintää viestinnän tai markkinoinnin mahdollisuutena. Muutenkin vertaisviestinnästä itsessään löytyy suhteellisen vähän laajaa kirjallisuutta.

¹ Jatkossa (Tapanainen & Virolainen 2014)

² Jatkossa (Kilpeläinen & Virolainen 2015)

2 TYTTÖJEN TALO®

Tyttöjen Talo® on Kalliolan Nuoret ry:n rekisteröimä tuotemerkki. Sen toiminnan tarkoituksena on tarjota 12–28-vuotiaille tytöille ja nuorille naisille turvallinen tila ja kohtaamispaikka. Ilmaiseen ja matalakynnyksiseen vapaa-ajan toimintamuotoon kuuluvat muun muassa avoin toiminta, pienryhmät ja yksilöllinen keskustelutuki. Toiminnan tavoitteena on tukea kohderyhmän kasvua omannäköiseksi naiseksi sekä edistää hyvinvointia ja elämänhallinnallisia valmiuksia. Tyttöjen Taloja sijaitsee tällä hetkellä Turun lisäksi kuudella paikkakunnalla: Espoossa, Helsingissä, Kuopiossa, Oulussa, Rovaniemellä ja Tampereella. Poikien Taloja on Helsingissä ja Oulussa. (Eischer & Tuppurainen 2009, 13–14; Sukupuolisensitiivisyys.fi 2014.) Lisäksi verkossa toimii Tyttöjen ja Poikien Talot yhdistävä e-Talo (www.e-talo.fi), joka tarjoaa vastaavanlaisia palveluita verkon välityksellä. Kaikki Tyttöjen ja Poikien Talot kuuluvat uskonnollisesti ja poliittisesti sitoutumattomaan Suomen Setlementtiliittoon. Setlementtiliitto on sivistys- ja sosiaalista työtä tekevä kansalaisjärjestö, jonka tavoite on edistää hyvää elämää, ihmisoikeuksien toteutumista, sosiaalista oikeudenmukaisuutta sekä ihmisten ja yhteisöjen osallisuutta (Setlementti.fi 2015).

Tyttöjen Talot sitoutuvat tekemään kohderyhmän tarpeista nousevaa sukupuolisensitiivistä työtöytä. Sukupuoli on kulttuurissamme keskeinen elementti, jota ei juurikaan voida sivuuttaa. Sukupuolisensitiivisessä työotteessa huomioidaan sukupuolelle ominaiset kasvamisen kipukohdat ja tunnistetaan sukupuolien erilaisuudet asettamatta niitä arvojärjestykseen. Tarkoituksena on tunnistaa ja kyseenalaistaa stereotyyppisiä sukupuolirooleja. Kun taas sukupuolineutraaludessa on sellaisen tasa-arvoistamisen vaara, jossa normina nähdään mies, jolloin nuorisotyöstä tulee vain pojista lähtöisin olevaa toimintaa. Tätä on havaittavissa esimerkiksi joidenkin nuorisotalojen toiminnassa. (Eischer & Tuppurainen 2009; 13–14, Näre 2007, 542.) Tyttöihin ja poikiin suunnataan erilaisia ennakokäsityksiä ja luuloja jo syntymästä lähtien. Siksi nuorille suunnatun toiminnan tuleekin olla monipuolista ja tarjota tilaa erilaisille identiteettikokeiluille. Nuoren

etsiessä itseään hänellä tulee olla vapaus valita itselleen sopivia olemisen tapoja, joko perinteisempiä tai vähemmän perinteisiä. (Punnonen 2007, 522–523.)

2.1 Turun Tyttöjen Talo®

Turun Tyttöjen Talo on toiminut vuodesta 2007. Turun keskustassa sijaitsevassa toimipisteessä tarjotaan maksutonta ja luottamuksellista toimintaa neljänä päivänä viikossa. Se koostuu avoimesta toiminnasta, harrastustoimintaa- ja kasvua tukevista pienryhmistä sekä yksilöllisestä keskustelutuesta. Turun Tyttöjen Talon asiakkaat eli kävijät ovat iältään 12–28-vuotiaita tyttöjä ja nuoria naisia tai sellaiseksi itsensä kokevia. (Sukupuolisensitiivisyys.fi 2014, Mimmi.fi 2014.) Keskustassa sijaitsevassa toimipisteessä vieraili vuonna 2014 noin 400 eri kävijää. Kohderyhmän ikä perustuu nuorisolakiin, jossa nuoreksi määritellään kaikki alle 29-vuotiaat henkilöt (Finlex.fi). Alaikäraja vaihtelee hieman Tyttöjen Taloittain, mutta pääasiassa se on murrosiän alkamisesta eteenpäin. Kohderyhmässä huomioidaan sukupuolen moninaisuus. Siksi myös tytöksi tai nuoreksi naiseksi itsensä kokevat, mutta esimerkiksi syntymässään pojaksi määritellyt henkilöt, ovat tervetulleita toimintaan. Turun Tyttöjen Talon kävijöistä osa elää haastavassa elämäntilanteessa. Tilanteen taustalla voivat olla useat syyt kuten ahdistuneisuus, oppimis-, hahmottamis- ja syömishäiriöt, kulttuurierot, masennus, koulukiusaaminen tai muu syrjintä. Tämä huomioidaan aina toiminnassa muun muassa tarvittavilla työntekijäresursseilla.

Toukokuussa 2015 Turun Tyttöjen Talolla työskenteli neljä kokopäiväistä ja yksi osa-aikainen työntekijä. Näistä kaksi työntekijää toimi Varissuon toimipisteessä Turun Tyttöjen Talon Pikkusisko -hankkeessa. Lisäksi henkilökunta koostuu noin 20:stä aktiivisesti toimintaan osallistuvasta, koulutetusta vapaaehtoistyöntekijästä sekä vaihtelevasta määrästä alan työharjoittelijoita.

Turun Tyttöjen Talon perustoimintaa rahoittaa pääasiassa Raha-automaattiyhdistys. Lisäksi RAY:n Emma & Elias -avustusohjelmasta on saatu rahoitus Turun Tyttöjen Talon Pikkusisko-hankkeelle (2014–2017). Tällä hetkellä Opetus- ja kulttuuriministeriö rahoittaa Turun Tyttöjen Talon Yhteisöllinen

media -hanketta (2014–2016). Hankkeen tavoitteena on tuoda tyttöjen ja nuorten naisten oma ääni kuuluviin eri medioita hyödyntäen. Lisäksi hanke kehittää nuorilta nuorille periaatteeseen pohjautuvaa vertaisviestintätoimintaa. (Sukupuolisensitiivisyys.fi 2014, Mimmi.fi 2014.)

2.2 Turun Tyttöjen Talon Pikkusisko -hanke

Turun Tyttöjen Talon Pikkusisko -hanke sai alkunsa Turun Tyttöjen Talon yhteistyöstä Varissuon normaalikoulun kanssa. Turun Tyttöjen Talon Monikulttuurinen tyttötyö -hankkeessa (2009–2013) havaittiin, että kaikki Varissuolla ja sen lähialueella asuvat tytöt eivät halua tai voi osallistua Turun keskustassa sijaitsevaan toimintaan. Toiminta haluttiin tuoda lähemmäs tyttöjä. Turun Tyttöjen Talon työntekijät ohjasivat kerran viikossa vuosina 2013–2014 normaalikoulun yläkouluikäisille tytöille suunnattua toimintaa koulun tiloissa. Tästä yhteistyöstä nousi tarve omalle nelivuotiselle hankkeelle, jonka tavoitteena on saada Tyttöjen Talon toimintaan mukaan Varissuon ja sen lähialueella asuvat kantasuomalaiset sekä maahanmuuttajataustaiset yläkouluikäiset tytöt perheineen (Tapanainen & Virolainen 2014, Sukupuolisensitiivisyys.fi 2014, Emmaelias.fi 2014).

Varissuo on 70-luvulla rakennettu lähiö, jossa asuu suhteellisen paljon maahanmuuttajataustaisia ihmisiä. Esimerkiksi alueella sijaitsevan Turun normaalikoulun oppilaista maahanmuuttajataustaisia on 64 % (Kilpeläinen & Virolainen 2015). Pikkusisko-hankkeen yhtenä tarkoituksena onkin tukea juuri kahden kulttuurin välissä kasvavia tyttöjä. Hanke luo kulttuuri- ja sukupuolisensitiivisen tyttötyön mallia Varissuon alueelle tarjoamalla kohderyhmälle pienryhmä- ja avointa toimintaa sekä yksilöllistä tukea (Emmaelias.fi 2014). Kulttuurisensitiivisyys tyttötyössä tarkoittaa herkkyyttä huomioida eri kulttuurien erityispiirteet ja ymmärrystä siitä, että kaikki monikulttuuriset tytöt eivät edusta yhtä yhtenäistä ryhmää (Sukupuolisensitiivisyys.fi 2014). Tarkoituksena on tutustua itselle tuntemattomaan kulttuuriin ja lisätä eri kulttuurien välistä vuoropuhelua (Näre 2007, 544). Myös tähän pyritään tyttöjen omaa vertaisviestintää kehittämällä. Vertais-

viestinnän yhtenä tarkoituksena on hälventää ennakkoluuloja ja lisätä yhdenvertaisuutta nuorten välillä.

Monikulttuurisesta perheestä tulevat tytöt voivat kohdata erityisiä jännitteitä esimerkiksi peitellessään vanhemmiltaan uskontoaan loukkaavia kulttuurimme piirteitä (Näre 2007, 544). Kulttuurisensitiivinen hanke tulee tarjoamaan tyttöjen perheille keskusteluryhmiä ja tukea vanhemmuuteen. Hankkeessa kehitetään myös vapaaehtoistyömuotoa, jossa alueen naiset saavat mahdollisuuden osallistua tyttöjen kasvua tukevaan toimintaan. (Emmaelias.fi 2014.)

Turun Tyttöjen Talon Pikkusisko -hankkeen toimipiste avattiin syksyllä 2014 Varissuolle. Avajaissyksyn aikana toimintaan on viikoittain osallistunut vaihteleva määrä tyttöjä, keskimäärin 4-20 osallistujaa viikossa. (Tapanainen & Virolainen 2014.)

2.3 Viestintä Turun Tyttöjen Talolla

Turun Tyttöjen Talolla ei ole resursseja palkata yhtä viestinnästä vastaavaa henkilöä. Viestintään liittyvät tehtävät on jaettu eri työntekijöiden kesken. Esimerkiksi Turun Tyttöjen Talon johtaja lähettää kuukausittaista tiedotussähköpostia ammattilaisille ja ohjaaja vapaaehtoisille. Yhteisöllinen media -hankkeen työntekijä vastaa Turun Tyttöjen Talon ulkoisesta viestinnästä, päivittää kotisivuja, FB- ja Instagram-sivuja sekä lähettää sähköistä uutiskirjettä Turun Tyttöjen Talon kävijöille kerran kuukaudessa.

Tähän mennessä Pikkusisko-hankkeen työntekijät ovat tehneet tiivistä yhteistyötä Turun normaalikoulun kerhotoiminnan ja alueen muiden järjestöjen kuten suomalaisten ja maahanmuuttajien yhdessä perustama Yhdessä-yhdistyksen kanssa. Lisäksi normaalikoulun rehtorin, terveydenhoitajien, koulukuraattorin sekä kerhotoiminnan vastaavan kanssa on pidetty yhteistyöpalavereita. Viestintäkanavina ovat toimineet Turun Tyttöjen Talon Varissuon toimipisteen oma Facebook-sivu, keskustan toimipisteen kanssa yhteiset kotisivut ja Instagram-tili sekä keskustan toimipisteen toimintaan painottuva kuukausittainen sähköpostitiedote. Molempia toimipisteitä markkinoidaan myös erilaisten nuorille tai nuor-

ten kanssa töitä tekeville suunnatuissa tapahtumissa sekä Varissuon asukkaille suunnatuissa tapahtumissa. Pikkusisko-hankkeen työntekijät ovat panostaneet myös Turun normaalikoulussa kouluvierailuihin, keskusradiokuulutuksiin sekä vaihtuviin mainoksiin tyttöjen vessoissa. Varissuon toimipisteen esitteitä on esillä myös koulun terveydenhoitajalla. Lisäksi ala- ja yläkoulun tytöille on järjestetty tutustumiskäyntejä Tyttöjen Talon Varissuon toimipisteeseen. Yhtenä toimivimpana tiedotuskanavan käytetään myös suoria tekstiviestejä jo toimintaan ilmoittautuneille. Erityisen haastavia ovat tavoittaa sellaiset tytöt, jotka suuntaavat suoraan koulun jälkeen kotiin. (Kilpeläinen & Virolainen 2015.)

Tyttöjen Talon toiminnan keskiössä ovat kävijät. Toiminta pyrkiikin olemaan mahdollisimman paljon asiakaslähtöistä. Joka kevät- ja syyskauden päätteeksi kävijöiltä pyydetään palautetta keskustelujen, toiminnallisten menetelmien ja kirjallisten palautelomakkeiden keinoin. Palautteiden yhteydessä kerätään nuorilta myös ideoita ja toiveita seuraavaan toimintakauteen liittyen. Lisäksi jokaisen toimintakauden alussa kerätään vielä tarkentavia ajatuksia toiveisiin liittyen.

Vertaisviestintää Turun Tyttöjen Talon keskustan toimipisteessä on aikaisemmin kehitetty ja toteutettu Opetus- ja kulttuuriministeriön rahoittamassa kolmi-vuotisessa Turun Tyttöjen Talon Blogi -hankkeessa sekä nyt toista vuotta käynnissä olevassa Yhteisöllinen media -hankkeessa. Molemmissa hankkeissa on tavoitteena kehittää uusia osallisuutta ja yhteisöllisyyttä lisääviä nuorisotyön toimintamalleja ja kanavia, joissa nuoret pääsevät jakamaan itselle tärkeistä asioista eri medioita hyödyntäen. Blogi-hankkeessa toimi Tyttöjen Talolla koontuva Blogi-ryhmä, jossa tytöt ja nuoret naiset yhdessä suunnittelivat ja tuottivat sisältöä Turun Tyttöjen Talon blogiin (www.turuntyttojentalo.blogspot.fi). Sisältö koostuu muun muassa kirjoituksista nuorten omasta arjesta ja itselle tärkeistä asioista, videoista ja valokuvista sekä henkilöhaastatteluista ja muista yhdessä tuotetuista julkaisuista. Blogien ja blogitoiminnan hyödyntämisestä nuorten parissa tehtävässä työssä on Turun Tyttöjen Talo toimittanut yhdessä Verken eli Verkkonuorisotyön valtakunnallisen kehittämiskeskuksen kanssa op-

paan Nuorisotyö bloggaa³ (verke.org 2015). Turun Tyttöjen Talolla luodun ryhmäblogitoiminnan on mallintanut opinnäytetyönään Essi Erlands muotoon ”Ryhmäbloggaamalla yhteisöllisyyttä ja osallisuutta: Turun Tyttöjen Talon ryhmäblogitoiminnan mallinnus”⁴. Lisäksi Turun Tyttöjen Talon ryhmäblogitoiminnan merkitystä toimintaan osallistuneille on selvittänyt Jenny Mangström opinnäytetyössään ”Blogga i grupp - en kraft som för framåt : Betydelsen av Bloggryhmä för flickorna som deltagit i verksamheten vid Turun Tyttöjen Talo”⁵.

Turun Tyttöjen Talon Yhteisöllinen media -hankkeessa (2014–2016) blogin rinnalle ovat syntyneet Turun Tyttöjen Talon Instagram-tili sekä tyttöjen ja nuorten naisten tekemät podcastit ja radiolähetykset. Tyttöjen Talon oma Youtube-kanava on suunnitteilla. Lisäksi Turun Tyttöjen Talo on mukana uudessa Nuortenideat-vaikuttamispalvelussa (www.nuortenideat.fi). Sen kautta nuorilla on valtakunnallisella tasolla mahdollisuus kommentoida ja kannattaa eri organisaatioiden ideoita sekä ehdottaa omia ideoita.

³ Opas on ladattavissa Verken sivuilta: www.verke.org/images/pdf/blogiopas.pdf

⁴ Opinnäytetyö ladattavissa Theseuksesta: <https://publications.theseus.fi/handle/10024/58210>

⁵ Opinnäytetyö ladattavissa Theseuksesta: <https://publications.theseus.fi/handle/10024/72747>

3 NUORTEN VERTAISVIESTINTÄ

Opinnäytetyössäni käytän termiä vertaisviestintä ja sillä tarkoitan lähinnä nuorilta nuorille -periaatteeseen pohjautuvaa tiedotustoimintaa. Käytän viestintäsanaa tiedotus-sanan sijaan, sillä se kuvaa enemmän viestinnän kaksisuuntaisuutta. Sen lisäksi, että vertaisviestinnällä pyritään viemään nuorille tietoa Turun Tyttöjen Talon Pikkusisko -hankkeen toiminnasta, sillä pyritään myös tavoittamaan viestiä kohderyhmän tarpeista ja toiveista Tyttöjen Talon toimintaan liittyen.

Vertaisneuvonta ja -tiedottaminen on yksi tapa tehdä nuorisotiedotus- ja neuvontatyötä. Nuorten vertaisviestinnässä nuorella on näkyvä rooli tiedonantajana ja -tuottajana. Se nähdään yhtenä nuoria osallistavana ja voimauttavana nuorisotyön muotona. (Heikkinen 2010, 68–69; Lundvall ym. 2013, 8.) Tätä tukee muun muassa se, että Tyttöjen Talon vertaisviestintätoiminnassa tavoitteena on luoda luottamussuhde nuoreen ja antaa tilaa toimia itselle tärkeiden aiheiden asiantuntijana. Nuorten tietotaito aikansa ilmiöistä sekä tuoreimmista ja toimivimmista viestintäkanavista on arvokasta Tyttöjen Talon viestinnälle. Muun työn ohella työntekijöiden on mahdotonta pysyä perässä viestinnän muuttuvasta maailmasta.

Vertaisviestinnässä nuori poimii itselleen tärkeitä aiheita ja tuottaa niistä oman näköistä tiedotettavaa sisältöä nuoren omilla ehdoilla ja nuoren näkökulmasta. (Lundvall ym. 2013, 8). Tämä tulee myös muistaa Tyttöjen Talon matalakynnyksisessä toiminnassa, jossa halutaan tarjota mahdollisuus kaikille. Tuotettava sisältö ei tavoittele ammattitoimittajan tekstiä, vaan esimerkiksi lukihäiriöinen nuori saa yhtäläisen mahdollisuuden tuottaa sisältöä.

Vertaistiedotuksen työmuodon osat ja vaadittavat taidot välitetään ja opetetaan nuorille esimerkiksi lyhyiden koulutuksien tai leirien muodossa. Vertaisviestinnässä viestintäkanavina voivat toimia alueen nuorille suunnatut tieto- ja neuvontapalvelut, koulut ja muut harrastustoimet. Vertaisviestintää tekevillä nuorilla tulee olla aina yhteyshenkilö, joka kouluttaa ja ohjaa toiminnassa sekä suunnit-

telee viestintää yhdessä nuorten kanssa. Yhteyshenkilö huolehtii osaltaan siitä, että nuorten kanssa tuotettu sisältö on nuorten saatavilla maksuttomasti ja tasapuolisesti sekä tarkistaa tiedon todenperäisyys. (Heikkinen 2010, 68–69; Lundvall ym. 2013, 8.)

Vertaisviestintää tekevä nuori sitoutuu yleisiin nuorten tieto- ja neuvontatyön periaatteisiin. Häntä ohjataan tuottamaan luotettavaa, kattavaa ja helposti sovellettavaa sisältöä. Sitoutumisesta huolimatta tärkeintä on, että nuori on toiminnassa vapaaehtoisesti mukana. (Heikkinen 2010, 68–69; Lundvall ym. 2013, 8.) Myös kaikki Tyttöjen Talon toimintaan osallistuminen on vapaaehtoista. Tämä asettaa myös joitakin haasteita toiminnan ohjaamisen kannalta. Kokemuksesta voidaan sanoa, että maksuttomaan vapaa-ajantoimintaan nuoret ilmoittautuvat helposti mukaan, mutta myös peruutuksia tulee paljon. Toiminta kulkee aina nuorten ehdoilla ja on tästä syystä melko arvaamatonta. Ohjaajan on tärkeä pystyä soveltamaan suunnitelmiaan tilanteiden mukaan. Mitään liian vastuullisia tehtäviä ei saa jättää vain vertaisviestintää tekevien nuorten varaan.

Uutta toimintamallia kehitettäessä oli mielestäni tärkeää kartoittaa, miten muissa yhteisöissä on hyödynnetty nuorten kanssa tehtävää vertaisviestintää. Tyttöjen Talojen vuosittaisissa verkostopäivissä tekemiäni tiedustelujeni pohjalta olen tehnyt johtopäätöksen, että muilla Tyttöjen Taloilla ei ole vertaisviestintää suunnitelmallisesti tehty. Näkisin jopa, että Turun Tyttöjen Talo on ollut sekä Blogi-että Yhteisöllinen media -hankkeillaan edelläkävijä nuorisoviestinnän kehittämässä ainakin sukupuolisensitiivisen nuorisotyön kentällä. Hyvien käytänteiden erottuminen vaatii aikaa ja kokemusta. Tässä opinnäytetyössä perehdyinkin erityisesti Turun kaupungin Nuorisopalveluiden Vertti- eli vertaistiedottajatoimintaan sekä Suomen Partiolaisten Young Spokespeople eli YSP-toimintaan. Vertti-toimintaan syvennyin, koska näin tärkeäksi tutustua pitkään juuri Turun alueella vertaisviestintää tehneeseen tahoon. Lisäksi koin samalla järkeväksi kartoittaa yhteistyömahdollisuuksia Varissuolla sijaitsevan, Turun normaalikoulun verttien kanssa. Suomen Partiolaisten toimintaan näin tärkeäksi siitä syystä, että se on Suomessa yli 40 vuotta toiminut valtakunnallinen organisaatio, joka kannustaa nuoria aktiiviseen kansalaisuuteen. Lisäksi olin kiinnostunut kuule-

maan, miten he ovat soveltaneet Englannista rantautunutta YSP-toimintaa omissa piiritoiminnoissaan.

Jotta saisin mahdollisimman kattavaa, tuoretta ja käytännönläheistä tietoa kyseisten tahojen vertaisviestintätoiminnasta, oli mielestäni toimivaa suorittaa teemahaastatteluja. Teemahaastattelut ovat puolistrukturoituja haastatteluja eli ne eivät seuraa mitään tarkkaa ennalta määrättyä kysymysrunkoa, vaan ennalta valittuja teemoja. Teemahaastattelulla kerätään erityisesti tietoa haastateltavan subjektiivisista kokemuksista teemaan liittyen. (Hirsjärvi & Hurme 2011, 47–48)

Vertti- vertaisnuorisotiedotustoiminnasta haastattelin Turun Nuortenpalveluiden nuorisosihteerin Mirja Terästä. Hän on koordinoinut ja kouluttanut Verttejä vuodesta 2011. Suomen Partiolaisten YSP (Young Spokespeople) eli medialähettilästoiminnasta haastattelin Lounais-Suomen partiopiirin YSP-jaostossa vapaaehtoisena aikuisena tukena toimivaa Anniina Rantalaa.

3.1 Vertti-vertaisnuorisotiedotustoiminta

Vertti- eli vertaisnuorisotiedotustoiminta on seutukunnallista nuorisotiedotustyötä Turussa. Toiminta sai alkunsa hankkeena vuonna 2007, kun nuorisotiedottamista haluttiin tehostaa. Hankkeen tavoitteena oli tuoda tasa-arvoa seutukuntaan yhdenvertaisen tiedotuksen myötä. Lisäksi tarkoituksena oli lisätä seutukunnan nuorten ja eri toimijoiden verkostoitumista. Nykyään hanketta ei enää ole, vaan se on juurtunut seutukunnan nuorisotiedotuksen muodoksi. Toimintaa rahoittaa Turun kaupunki. Tällä hetkellä mukana on yhdeksän kuntaa 19 kunnasta, yhteensä noin 60 vertaistiedottajaa. Kunnan Vertti-toimintaa ohjaavat nuorisotyöntekijät, kouluohjaajat tai muut koulun Vertti-yhdyshenkilöt. (Nuorisosihteerin Teräs, Mirja, henkilökohtainen tiedonanto 29.1.2015⁶)

Vertit valitaan yläkoulujen vertaistiedotuksesta kiinnostuneista oppilaista. Toimivaksi käytänteeksi on muodostunut, että jo kevätlukukaudella valitaan syksyllä aloittavat vertaistiedottajat. Näin syksyllä päästään käyntiin nopeammin. Toisis-

⁶ Jatkossa (Teräs 2015)

sa kouluissa on paljon toimintaan mukaan haluavia ja silloin edellisen kauden Vertit voivat haastatella uusiksi Verteiksi hakeutuvia. Verttejä on järkevä kouluttaa kahdesta kuuteen oppilasta, jotta kukaan ei joudu toimimaan vertaistiedottajana yksin, ja jotta ryhmä olisi kuitenkin helposti hallittavissa. (Teräs 2015.)

Uusien vertaistiedottajien kanssa aloitetaan aina peruskoulutuksella. Verttien kotiin lähetetään lupalappu ja infokirje toiminnasta, jonka huoltaja allekirjoittaa. Koulutus sisältää ryhmäyttäviä harjoitteita sekä tietoa tiedottamisesta ja Vertti-toiminnasta. Tällaisia yhteisiä seutukunnallisia koulutuksia järjestetään kaksi kertaa lukukaudessa. Välillä tapaamisissa voidaan tarjota osallistujille esimerkiksi esiintymiskoulutusta. Seutukunnallisten tapaamisten välillä vertaistiedottajat tapaavat Vertti-yhdyshenkilöään sovitusti esimerkiksi välitunnilla kerran tai kaksi kuukaudessa. Käytännöt vaihtelevat kouluittain. Tiedotettavat asiat eivät koske vain Turun Nuortenpalveluiden tiedotteita, vaan voivat olla mitä tahansa nuorten elämään liittyvää esimerkiksi tietoa tapahtumista ja alueen palveluista. (Teräs 2015.)

Verteille opetetaan tiedottamisen käytäntöjä, ja he laativat yhdessä alueensa nuorisotyöntekijän kanssa tiedotussuunnitelman. Yleisimpiä tiedotusmuotoja ovat olleet ilmoitustaulut, keskusradio ja erilaiset infotilaisuudet. Kokeilussa ovat olleet myös netti, koulun lehti, flyerit sekä wc-tiedotus. (Pointti.info 2014) Teräs summaa, että toimivimpia tiedotuksen muotoja ovat olleet kuulutukset koulujen keskusradioissa sekä Verttien vierailut luokissa. Sosiaalista mediaa ei Teräksen tietojen mukaan ole vielä suuremmin tiedotuksessa hyödynnetty. Haastavinta Vertti-toiminnassa Teräksen mukaan on se, että tiedotettavaa on aina paljon ja aika ei riitä kaiken tiedon välittämiseen. Lisäksi vertaistiedottajilla saattaa olla paljon muita harrastuksia ja koulutehtäviä, jolloin kaiken yhteensovittaminen on vaikeaa (Teräs 2015).

Tärkeänä käytäntönä Teräs näkee sen, että vertaistiedottajat saavat osallistumisestaan todistuksen. Vertti-toiminnalla ei kuitenkaan voi korvata muita opintoja. Lisäksi Teräksen kokemuksen mukaan on tärkeää ”palkita” Verttejä kauden päätteeksi. Heille on järjestetty keväällä ja jouluna päättäjäiset, jossa on esi-

merkiksi tarjottu hyvää ruokaa tai menty vaikka keilaamaan yhdessä (Teräs 2015).

3.2 Vertaisviestintä Suomen Partiolaisissa

Suomen Partiolaiset on järjestänyt vuosittain YSP eli Young Spokespeople -koulutuksia viiden vuoden ajan. Alun perin YSP-konsepti on peräisin Iso-Britanniasta vuodelta 2007. Koulutuksen tarkoituksena on valmentaa viestinnästä kiinnostuneista, 15–22-vuotiaista partiolaisista ns. medialähettiläitä. Medialähettiläät toimivat esim. Suomen Partiolaisten valtakunnallisissa projekteissa, piirin omissa tapahtumissa ja YSP-nuorten itse järjestämässä tempauksissa sekä kertovat tarvittaessa partion toiminnasta medialle partiotoiminnan näkyvyyden lisäämiseksi. (Ysp.partio.fi 2015.) Kolmipäiväisessä, leirinomaisessa koulutuksessa teemoja ovat mm. esiintymistaidot, markkinointitapahtuman järjestäminen, partion brändi sekä faktaa partion toiminnasta. YSP-koulutuksesta saa todistuksen ja osallistuja voi halutessaan sitoutua medialähettilään pestiin kahdeksi vuodeksi. (Lounais-Suomen partiopiirin YSP-jaoston vapaaehtoinen aikuinen tuki Rantala, Anniina, henkilökohtainen tiedonanto 20.2.2015⁷.)

Tyttöjen Talon toiminnan kannalta Anniina Rantalan haastattelussa kiinnostavinta oli se, miten YSP-koulutuksen käyneet partiolaiset ovat jakaneet oppimiaan menetelmiä omissa lippukunnissaan. Yhtenä hyvänä esimerkkinä toimii yläkouluikäisille partiolaisille eli vartiolaisille järjestetty viestintäviikonloppu. Se on viikonloppuleiri, joissa teemana on viestintä. Eli jos YSP-koulutuksessa pohditaan partion viestintää lähinnä valtakunnallisen median hyödyntämisen näkökulmasta, on viestintäviikonlopun tarkoitus kehittää vertaistiedotuksen muotoja kentällä. Tavoitteena on järjestää viestintäviikonloppu kerran vuodessa. Tähän mennessä sitä on järjestetty kaksi kertaa Lounas-Suomen piirissä. Ohjelmassa on ollut mm. improvisaatioharjoituksia, lehdistötiedotteen kirjoittamisharjoituksia sekä pohdittu mahdollisia markkinointitempauksia. Nuoret itse osallistuvat työ-

⁷ Jatkossa (Rantala 2015)

pajojen ohjaamiseen ja jakavat asiantuntijuuttaan. Tämä antaa onnistumisen kokemuksia nuorille. (Rantala 2015.)

Partion päämääränä on kasvattaa vastuunsa tuntevia aktiivisia kansalaisia. Sekä YSP-koulutus että viestintäviikonloppu pyrkivät toiminnallaan vastaamaan partion kasvatustavoitteisiin, joissa keskeistä on vahvistaa nuoren suhdetta itseensä, toisiin, yhteiskuntaan sekä ympäristöön. Toiminnassa esimerkiksi esiintymisharjoitukset vahvistavat suhdetta itseensä, ja perehtyminen median maailmaan kasvattaa suhdetta yhteiskuntaan. (Rantala 2015.)

YSP-koulutuksen myötä Rantala on luonut omien vartiolaistensa kanssa oman Instagram-tilin. Rantala kertoo, että yläkouluikäiset jakavat mielellään kuvia arjestaan ja harrastuksistaan Instagramissa. Jaettuihin kuviin eksyy myös partion tunnelmia. Vartiolaiset ovat itse saaneet päättää yhteisen Instagram-tilin salasanan ja siihen liittyvät käyttäytymis- ja turvallisuussäännöt. Tämä vaatii luottamussuhteen luomista ryhmään. Sääntöihin sitoudutaan ja salasanaa ei levitetä eteenpäin kun vartiolaiset ovat itse saaneet olla mukana niitä laatimassa.

Suomen Partiolaisten valtakunnallinen aihetunniste on #partioscout. Rantalan vartiolaiset ovat ideoineet oman aihetunnisteen #habavartio. Rantalan mukaan nuoret eivät kuitenkaan täysin ymmärrä aihetunnisteen merkitystä ja se jääkin usein käyttämättä. Aihetunnisteiden puuttuminen ei kuitenkaan huolestuta Rantala. Kun nuorilla on seuraajia tarpeeksi, kuvat saavat joka tapauksessa näkyvyyttä nuorten omissa profiileissa.

Instagramin lisäksi partiotoiminnan viestinnässä hyödynnetään suljettuja ja avoimia Facebook-ryhmiä, sähköpostia (nuorten vanhemmille) sekä pikaviestipalveluita kuten Whatsapp. Myös Rantala on kokenut, että juuri yläkouluikäiset eivät lue piirilehtiä tai sähköpostia. Viestintäkanavien valinta riippuu yleensä ryhmän ohjaajasta. Esimerkiksi Whatsappin käyttö vaatii mielellään sitoutumista pikaviestipalveluiden kulttuuriin, jossa välillä voi joutua tiedottamisen lisäksi lähettelemään söpöjä kissavideoita. (Rantala 2015.)

Rantala on tuonut myös partion markkinointitapahtumien suunnittelun osaksi vartionsa toimintaa. Yksi esimerkki on yhteisen flash mobin järjestäminen, jossa

nuoret esittivät yllätystanssin keskellä kaupunkia. Rantalan kokemusten perusteella on kuitenkin tehokkaampaa ottaa osaa jo olemassa olevaan tapahtumaan. Nuoria rohkaistaan kertomaan kokemuksistaan esimerkiksi partion omista tapahtumissa. Yhtenä vinkkinä Rantala suosittelee esimerkiksi harrastemesuihin tai Ravintolapäivään osallistumista.

Haastavana Rantala kokee sekä viestintäkanavien että nuorten moninaisuuden. Yhtenään syntyvien uusien viestintäkanavien perässä pysyminen haastaa viestintää, kun kaikissa kanavissa ei pystytä, eikä kannata olla mukana. Samanikäisissä nuorissa sen sijaan ilmenee eroja heidän kehityksessään, mikä osaltaan haastaa tiedottamista. Lisäksi se, että ohjaaja tekee työtä vapaaehtois pohjalta haastaa viestinnän luotettavuutta. Vapaaehtoistyöntekijän vastuulla ei voi olla viesteihin vastaaminen ympäri vuorokauden. Myös viestintäviikonlopun markkinointia on parannettava. ”Viestintäviikonloppu” nimenä ei tunnu olevan nuorten keskuudessa houkuttelevin. Välillä osallistujia on ollut vaikea houkutella viikonloppuun mukaan, vaikka kaikki osallistuneet ovatkin olleet tyytyväisiä viikonlopun sisältöön. (Rantala 2015.)

4 VIESTINTÄTAPAAMINEN PIKKUSISKO-HANKKEESSA

Jotta Turun Tyttöjen Talon Pikkusisko-hankkeelle kehitettävä vertaisviestintätoiminta osallistaisi nuoria aidosti ja olisi mahdollisimman paljon heidän itsensä näköistä, tulee nuorten ideat ja mielipiteet ottaa huomioon jo toiminnan kehittämisvaiheessa. Tyttöjen Talolla työskentelyni kautta olen myös kokenut, että nuorten osallistuminen toiminnan suunnitteluun vahvistaa heidän sitoutumistaan toimintaan.

Nuorten osallisuuden painoarvo näkyy hyvin myös nuorisolaissa, EU:n nuorisstrategiassa, YK:n yleissopimuksen lapsen oikeuksissa sekä valtioneuvoston hyväksymässä lapsi- ja nuorisopolitiikan kehittämisohjelmassa (LANUKE 2012–2015). Tämän hetkisen yhteiskunnallisen tilanteen kannalta nähdään tärkeäksi kiinnittää huomiota lasten ja nuorten osallisuuden toteutumiseen yhdenvertaisuuden ja arjenhallinnan rinnalla. Nuorille halutaan tarjota heidän itsensä näköisiä kanavia osallistumisen ja kuulemisen tueksi. Näin hyötyvät niin tiedonnälkäiset nuoret kuin aikuisetkin, jotka tekevät päätöksiä nuorten ehdoilla. (Lapsi- ja nuorisopolitiikan kehittämisohjelma 2012–2015, 6; Lundvall ym. 2013, 12; Minedu.fi 2014.)

Näiden linjausten, toteuttamistani teemahaastatteluista nousseiden hyvien käytänteiden sekä Pikkusisko-hankkeen työntekijöiden kanssa käytyjen keskustelujen pohjalta näin tärkeäksi mallintaa viestintätapaamisen ohjaussuunnitelman, jossa nuoret saisivat toimia viestinnän asiantuntijoina. Tapaamisen valmistelujen yhteydessä käynnistin yhteistyön Varissuolla sijaitsevan Turun normaalikoulun vertaistiedottajien kanssa. Tässä toiminnallisessa tapaamisessa halusin antaa verteille mahdollisuuden tuoda omat ajatuksensa ja ideansa esiin uuden toimintamuodon ja Pikkusisko-hankkeen viestinnän kehittämiseksi. Uskon, että heidän kokemuksensa nuorten tavasta viestiä, Varissuon alueesta sekä normaalikoulusta on hyödyllistä välittää myös Turun Tyttöjen Talon Varissuon toimipisteelle. Keväällä 2015 Turun normaalikoulussa toimi neljä yhdeksäsluokkalaista tyttöä aktiivisina vertteinä (Turun normaalikoulun kerhotoiminnan vastaa-

va Koivunen, Henna, henkilökohtainen tiedonanto 26.2.2015⁸). Myös Koivunen näki verttien ja Turun Tyttöjen Talon Pikkusisko -hankkeen yhteistyön järkevänä. Yhteistyö laajentaa ja syventää verttien vertaisnuorisotiedotustoimintaa. Viestintätapaaminen oli verttien lisäksi avoin myös muille Tyttöjen Talon Varissuon toimipisteellä käyville tytöille.

Verteille ja Tyttöjen Talon Varissuon toimipisteen kävijöille tarjottu viestintätapaaminen toimi opinnäytetyöni toimintatutkimusmenetelmänä. Ryhmässä tehtävä laadullinen eli kvalitatiivinen tutkimus auttoi aiheen syvällisempää ymmärtämistä tulkintojen tekemiseksi. Toimintatutkimuksen tavoitteena on aina muutos. Ominaista on, että tutkija on itse kentällä ja osallistuu toimintaan. Tämän tyyppinen toimintatutkimus kohdistuu yleensä ihmisiin ja heidän vaikuttamismahdollisuuksiinsa. Nähdään, että toimintatutkimusta on hedelmällistä hyödyntää juuri ryhmän toiminnan kehittämiseen. (Kananen 2012, 29–41.) Siksi näinkin sen soveltuvan erityisen hyvin nuorten vertaisviestinnän kehittämiseen, jossa tärkeää oli saada nuoret mukaan muutoksen eteenpäin viemiseen.

Viestintätapaamisen tavoitteena oli kerätä nuorilta näkemyksiä ja ideoita viestinnän eri osa-alueilta. Yhtenä aiheena olivat tämän päivän sosiaalisen median ilmiöt ja kanavat, joita myös Turun Tyttöjen Talon viestintä voisi hyödyntää. Toisena tavoitteena oli ideoida yhdessä jokin viestinnällinen kampanja, tapahtuma tai kilpailu. Tällaisen kampanjan, tapahtuman tai kilpailun tarkoituksena voi olla esim. Turun Tyttöjen Talon Varissuon toimipisteen näkyvyyden lisääminen, uusien toiveiden kerääminen Tyttöjen Talon toimintaan liittyen tai yleisesti yläkouluikäisille tytöille tärkeiden aiheiden ja tunnelmien kartoittaminen. Tapaamisessa nuoret saivat myös nostaa esiin mahdollisia tunnettuja bloggaajia, vloggaajia ja Instagram-nuoria, joille Turun Tyttöjen Talo voisi ehdottaa yhteistyötä. Lisäksi tapaamisessa nuorilla oli mahdollisuus kertoa millaisiin viestinnällisiin taitoihin kuten valokuvaukseen tai esiintymisjännitykseen liittyvää tukea he toivoisivat esimerkiksi työpajojen muodossa järjestettävän. Viestintätapaamisessa syntyneitä tuloksia esittelen luvussa 4.2.

⁸ Jatkossa (Koivunen 2015)

Ajatuksena on, että tässä opinnäytetyössäni laatimaani toiminnallista viestintätapaamista voidaan jatkossakin tarjota esimerkiksi kerran lukukaudessa Turun Tyttöjen Talon Varissuon toimipisteen nuorille. Toivon myös, että opinnäytetyöstä syntynyttä yhteistyötä normaalikoulun verttien kanssa jatketaan.

4.1 Viestintätapaamisen toteutus

Tapaaminen järjestettiin Turun Tyttöjen Talon Pikkusisko -hankkeen ja Turun normaalikoulun kerhotoiminnan viikoittaisen, tytöille tutun Tyttöjen Olohuoneen keskiviikkoillan yhteydessä. Toiminnallinen tapaaminen oli kestoaltaan kaksi tuntia. Sen ohjaussuunnitelmassa hyödynsin Nuorten akatemian Nuorten oman toiminnan palvelumalli (NOT) -hankkeen laatimaa ideapajamallia. Tämän Opas nuorten kanssa ideointiin -julkaisun tavoitteena on nuorten aktivoiminen ja osallisuuden lisääminen (Opas nuorten kanssa ideoimiseen 2015, 4). Siksi näin sen soveltuvan hyvin myös viestintätapaamisen ohjaussuunnitelman pohjaksi. Lisäksi osa oppaan harjoitteista oli itselleni tuttuja, joita olen aikaisemminkin hyvällä tuloksella hyödyntänyt työssäni.

Pikkusisko-hankkeen viestinnän kehittämistavoitteiden lisäksi tapaamisen tehtävänä oli tukea Turun Tyttöjen Talon perustehtäviä. Viestintätapaamisessa ohjaajan tulee huolehtia siitä, että tunnelma on turvallinen omien ideoiden esille tuomiseen, vuorovaikutus on toimivaa ja tapaaminen antaa onnistumisen kokemuksia sekä mahdollisuuden vaikuttaa. Monikulttuuristen nuorten kanssa töitä tehdessä tulee myös huomioida kulttuurisensitiivinen työote.

Käytännössä kulttuurien erityispiirteet voidaan huomioida toiminnassa esimerkiksi siinä, että tarjolla olevissa välipaloissa ei ole kiellettyjä ruoka-aineita, rukoushetkiin annetaan niitä tarvitseville mahdollisuus, kuvauslupia kunnioitetaan ja kieli on tarvittaessa helposti ymmärrettävää selkosuomea. Nuoria itseään ei kannata automaattisesti laittaa tulkin rooliin vaikkapa kodin ja harrastustoimen välillä, kuten esimerkiksi afganistanilaistytöjen äideilleen tekemässä elokuvas-

sa Salaam suomi⁹ käy ilmi. Erilaisiin tapahtumiin tai nuorten vanhemmille tarjottuihin tutustumiskäynteihin kannattaa resursseista riippuen palkata tulkkeja. Monelle vanhemmalle on tärkeää päästä näkemään paikka, jossa heidän lapsensa vapaa-aikaa viettävät sekä tapaamaan ohjaajat.

Kulttuuri tulee nähdään myös muunakin kuin etnisenä taustana. Nuoren identiteettiin vaikuttavat monet kulttuurit, kuten nuorisokulttuurit, erilaiset elämäntavat, seksuaalinen suuntautuminen tai yhteiskunnallinen osallistuminen. (Sukupuolisensitiivisyys.fi 2014.) Myös näihin liittyviä ennakkoluuloja halutaan vertaisviestinnällä vähentää. Tulee muistaa, että monikulttuurisesta perheestä tuleva nuori ei välttämättä halua alleviivata maahanmuuttajataustaansa ja leimautua eksoottisten kulttuurien esittelijäksi. Jokaiselle pitää antaa tilaa kertoa itselleen tärkeistä asioista kulttuuritaustasta riippumatta.

Lisäksi nuorten kanssa toimintatutkimusta tehdessä tulee välittää nuorille tunne, että heidän osallistumisellaan on merkitys ja heidän vastauksistaan ollaan kiinnostuneita (Hirsjärvi & Hurme 2011, 132). Osallistuvaa havainnointia tehtäessä painotetaan juuri osallistujien kokemukseen perustuvan tiedon arvostamista. Nähdään, että kaikki näkökulmat ja puolet tulevat parhaiten esille, kun keskustellaan ryhmässä. Havainnoitsija ei lähesty opettamisen näkökulmasta, vaan oppii osallistujilta. Osallistuvan havainnoitsijan tehtävänä on koota ja analysoida osallistujien tietoa ja ideoita, ei itse tuottaa niitä. (Tuomi & Sarajärvi 2013, 83.) Lisäksi toiminnan tulee olla osallistujille vapaaehtoista, yhdenvertaista, maksutonta ja matalakynnyksistä.

Haasteena ohjaussuunnitelmassa oli tapaamisen lyhyt aika. Jos tapaamiseen osallistuu toisilleen tuntemattomia nuoria, voi luottamuksen rakentaminen olla vaikeaa. Tämä tulee ryhmänohjauksessa huomioida. Tästä syystä ryhmän koko kannattaa pitää pienenä esimerkiksi 4-8 osallistujan kokoisena. Aloituksen tutustumistehtäville on varattava riittävästi aikaa, ja osallistujia kannattaa rohkaista parityöskentelyyn. Syy miksi en lähtenyt mallintamaan pidempää tai leirimäisempää tapaamista, johtuu tuntemuksestani Tyttöjen Talon työtä kohtaan. Ko-

⁹ Salaam Suomi <https://www.youtube.com/watch?v=PIWXnKv1Zh4>

kemuksesta tiedän, että esimerkiksi leireille on vaikeampi saada ilmoittautuneita kuin yksittäisiin tapaamisiin. Varissuon toimipisteessä on myös havaittu, että toiminnan on tärkeää alkaa mahdollisimman lähellä koulupäivän päättymisai-
kaa. Pitää huomioida, että nuorilta ei vaadita monen tunnin keskittymistä tämän tyyppiseen toimintaan vielä koulupäivän jälkeen. Lisäksi laatimani ohjaussuunnitelma ei vaadi suurta rahallista panostusta. Se on helposti muokattavissa ja sijoitettavissa osaksi Turun Tyttöjen Talon toiminnan vuosikelloa.

Viestintätapaamisen ohjaussuunnitelma (liite1) koostui viidestä osasta: aloitus, ideointi, tauko, jäsentäminen ja lopetus. Aloituksessa esiteltiin tapaamisen tarkoitus ja tavoitteet sekä luotiin turvallisuutta ryhmään muutamilla tutustumisharjoituksilla. Tutustumisharjoitukset ohjasivat ajatukset aiheeseen ja nuoret keskustelivat pienissä ryhmissä tämän päivän sosiaalisen median ilmiöistä; mistä he hakevat tietoa, mikä on kiinnittänyt heidän huomionsa tai ovatko he itse osallistuneet johonkin kilpailuun tai kampanjaan? Ideointivaiheessa kirjattiin kaikki villeimmätkin ideat ylös. Kritiikkiä ja rajoituksia pyrittiin tässä kohdin välttämään. Ideariihen tyyliin ideapaperit kiersivät jokaisella ryhmäläisellä niin, että kaikilla oli mahdollisuus lisätä omia ideoita ja kommentteja muiden ideoihin liittyen. Ideoimisen jälkeen pidettiin välipalatauko. Tauon päätyttyä esiteltiin ideat ja keskusteltiin niistä. Useat ideat saattoivat muistuttaa toisiaan, joten samantyyppiset ideat yhdisteltiin. Jäsentämisen ja niin sanotun ”parastamisen” kautta pyrittiin yhdessä valitsemaan toteutettavimmat ideat. Nuorille jaettiin apukysymyksiä jäsentämisen tueksi. Lopuksi tehtiin yhteenveto tapaamisesta, pyydettiin osallistujilta palautetta ja kartoitettiin kuinka moni oli kiinnostunut jatkamaan Pikkusisko -hankkeen viestinnän suunnittelussa ja ideoiden toteuttamisessa. Osallistujien yhteystiedot kerättiin jatkotapaamista ja todistuksia varten. Tarkempi ohjaussuunnitelma löytyy tämän opinnäytetyön liitteenä. Lisäksi se on nähtävissä ja ladattavissa Prezi-linkistä¹⁰.

Ryhmäläiset olivat tuottoisia ja puheliaita. Tästä positiivisesta ongelmasta johtuen viestintätapaamisen lopetukseen jäi suunniteltua vähemmän aikaa. Tästä

¹⁰

syystä palaute pyydettiin osallistujilta kirjallisen palautteen sijaan suullisesti. Jokaiselle annettiin mahdollisuus kertoa mielipiteensä tapaamisesta. Suullisen palautteen pohjalta voidaan todeta, että osallistujat olivat tyytyväisiä tapaamisen toteutukseen. Kaksi osallistujista sanoi olevansa iloinen siitä, että he saivat olla Turun Tyttöjen Talon viestinnän apuna. He myös kertoivat saaneensa itselleen uutta inspiraatiota Vertti-toimintaan. Lisäksi neljä koki, että heidän mielipiteensä olivat tärkeitä. Suullisesta palautteenannosta johtuen palautteita tulee muistaa tarkastella kriittisesti. Kaikki eivät välttämättä rohkene aina sanoa esimerkiksi negatiivista palautetta ääneen. Yksi osallistujista ei kommentoinut, muuta kuin, että hänellä oli ihan kivaa. Kaikki osallistujat olivat kiinnostuneita toimimaan jatkossakin Turun Tyttöjen Talon Varissuon toimipisteen viestinnän suunnittelussa sekä toteuttamisessa, jättämällä yhteystietonsa yhteystietolomakkeeseen.

Viestintätapaamisen päätyttyä pidimme purkupalaverin Pikkusisko-hankkeen työntekijän kanssa. Hän oli mukana tapaamisessa, jotta käytäntö juurtuisi luonnolliseksi osaksi Tyttöjen Talon Varissuon toimipisteen toimintaa. Purkupalaverissa nousseita ajatuksia käsittelemme tämän opinnäytetyön Johtopäätökset-osiossa. Lisäksi toimitin viestintätapaamisessa nousseet ideat Pikkusisko-hankkeen työntekijöille. Näitä ideoita avaan seuraavassa osiossa 4.2.

4.2 Viestintätapaamisessa nousseet toteutettavat ideat

Viestintätapaamiseen osallistui viisi, monikulttuurisesta perheestä tulevaa, 15–16-vuotiasta tyttöä. Heistä neljä oli Turun normaalikoulun vertaistiedottajia ja yksi viikoittaiseen Tyttöjen Olohuoneen toimintaan osallistunut tyttö. Vaikka väsymys painoi osallistujia pitkän koulupäivän jälkeen, oli tapaaminen todella tuottoisa. Ideoita kertyi runsain mitoin. Niistä koottiin lähiaikoina toteuttamiskelpoisimmat ideat kolmen kategorian alle: tapahtumat, sosiaalisen median arvonnat ja kampanjat sekä kouluyhteistyö.

4.2.1 Tapahtumat

Tapahtumien järjestäminen kiinnosti viestintätapaamiseen osallistuneita nuoria selkeästi eniten. Koska tekemistäni teemahaastatteluidakin Anniina Rantalan vahvana suosituksena nousi jo olemassa oleviin tapahtumiin osallistuminen (ks. luku 3.2), oli Ravintolapäivä yksi esiin nostettu vaihtoehto. Seuraava Ravintolapäivä järjestetään Suomessa ja muualla maailmassa 16.5.2015. Ravintolapäivä on tapahtuma, jossa kuka tahansa voi perustaa minne tahansa ravintolan päiväksi. (Restaurantday.org 2015.) Kansainvälisen tapahtuman kautta saadaan hyötyä muun muassa markkinoinnissa näkyvyyden edistämiseksi. Turun Tyttöjen Talon keskustan toimipisteellä on hyviä kokemuksia onnistuneesta Ravintolapäivästä keväältä 2013.

Tulevan Ravintolapäivän ajankohtana 16.5.2015 järjestetään Varissuon Pelttarin kentällä myös koko perheen Etnofest-tapahtuma (Facebook.com/EtnofestTurku 2015). Tämän toivotaan lisäävän ihmisten liikkumista ja osallistumista alueen tapahtumiin.

Vertit olivat kiinnostuneita auttamaan Ravintolapäivän valmisteluissa kuten tekemään tapahtumajulisteita, suunnittelemaan näkyvyyttä sosiaalisessa medias- sa, kuuluttamaan koulun keskusradiossa ja rekrytoimaan osallistujia tarjoilujen tekemiseen esimerkiksi koulun kotitalouslinjalaisista. Pikkusisko-hankkeen työntekijät muokkaavat kevätkauden tulevia avoimen toiminnan iltoja Tyttöjen Talon Varissuon toimipisteessä niin, että niitä voidaan hyödyntää Ravintolapäivän valmisteluun. Työntekijät kutsuvat yläkouluikäisiä tyttöjä ja vapaaehtoistyöntekijöitä leipomaan ja valmistelemaan tarjoiluja Ravintolapäivää varten.

4.2.2 Sosiaalinen media

Sosiaalinen media nähtiin monipuolisena tapana edistää näkyvyyttä, vaikkakin nuoret itse totesivat, että erottuminen massasta on todella vaikeaa. Eniten ihastutti idea Instagram- tai Facebook-tehtävästä, jossa Turun Tyttöjen Talon profii- lin seuraajia kehoitetaan etsimään jokin tietty esine tai viesti esimerkiksi Varis-

suon toimipisteen läheisyydestä. Löytö kuvataan ja jaetaan edelleen. Nopein voittaa palkinnon. Palkintoihin liittyen tulisi käynnistää yhteistyötä esimerkiksi erilaisten yritysten kanssa, jotka olisivat kiinnostuneita lahjoittamaan tuotteitaan tai palvelujaan Tyttöjen Talon toiminnan näkyvyyden edistämiseksi.

Videon hyödyntäminen kiinnosti suurta osaa viestintätapaamiseen osallistuneista nuorista. Toiveita nousi mm. Tyttöjen Talon oman YouTube-tilin avaamisesta, jossa voitaisiin esimerkiksi esitellä mitä Tyttöjen Talolla on viikon aikana tehty. Nuoret ideoivat jopa teatteriryhmää tuottamaan videoiden sisältöä. Kaikki vertit kertoivat seuraavansa ulkomaalaisia videoblogeja eli vlogeja. Suomalaisia, saattikka turkulaisia suosittuja bloggajia tai vloggaajia nuoret eivät osanneet nimetä. Vertit lupasivat selvittää ketkä voisivat olla sellaisia Suomessa asuvia, nuorten suosimia sosiaalisen median persoonia, joita voisi lähestyä yhteistyöpöyynnöllä.

4.2.3 Kouluyhteistyö

Vaikka Pikkusisko-hankkeen työntekijät ovatkin tehneet jo hyvää yhteistyötä Varissuolla sijaitsevan Turun normaalikoulun kanssa, nousi verteilta vielä uusia toteuttamiskelpoisia ideoita. Varisnaisen kouluyhteistyön kehittämiseen ei viestintätapaamisessa nuoria konkreettisesti ohjeistettu, vaan se nousi luonnollisesti heiltä itseltään. Tämä oli erittäin positiivinen ja hyödyllinen huomio viestinnän kehittämisen kannalta. Vertit itse kertoivat keräävänsä koululaisten kommentteja ja toiveita luokanohjaajien tunneilla jaettavien kyselyiden kautta. Vertit ehdottivat, että he voisivat toimittaa tunneille myös Tyttöjen Talon toimintaan liittyviä mainoksia ja kyselyitä yläkoulun tytöille. Vertit kertoivat myös Toteemipäivästä, joka järjestään vuosittain uusille 7-luokkalaisille. Toteemipäivä on tutustumispäivä, jonka toteuttamisessa on ollut myös Varissuon nuorisotalo mukana. Vertit kannustivat Tyttöjen Taloa näkymään jollakin muotoa tässä päivässä.

Lisäksi viestintätapaamisesta syntyi uusi TET-harjoittelukäytäntö. TET- eli työelämään tutustuminen -jaksolla yläkoululaiset etsivät itselleen yleensä viikon mittaisen harjoittelupaikan, jossa ohjatusti tutustutaan yrityksen tai työyhteisön toimintaan (Kunkoululoppuu.fi 2015). Verteistä yksi hakeutui omalla TET-

jaksollaan valmistelevaan Tyttöjen Talon Varissuon toimipisteen Ravintolapäivää.

4.2.4 Muita oivalluksia

Viestintätapaamisessa tauon ja välipalan yhteydessä käydyn vapaan keskustelun myötä nousi esiin mielenkiintoinen asia. Kaikki vertit olivat vahvasti sitä mieltä, että Turun Tyttöjen Talon Varissuon toimipiste sijaitsee liian kaukana ja väärällä suunnalla suhteessa heidän kouluunsa. Tällä he perustelivat sitä, että heidän on helpompi tulla koululla sijaitsevalle kerhuhuoneelle, missä Tyttöjen Olohuonettakin järjestetään, eikä Tyttöjen Talolle. Tämän asian esiin tulo voi olla tärkeä vastaus Pikkusisko-hanketta haastaneeseen ongelmaan. Nuoria on helpommin saatu osallistumaan koulun kerhuhuoneella järjestettävän Tyttöjen Talon toimintaan kuin Tyttöjen Talolla tapahtuvaan, esimerkiksi avoimeen toiminnan ohjelmaan. Googlen karttapalvelun reittiohjelman mukaan koululta Tyttöjen Talon Varissuon toimipisteeseen on noin 500 metriä, ja sen kävelemiseen kuluu noin seitsemän minuuttia. Jatkossa hankeen työntekijöiden tuleekin pohtia Varissuon toimipisteen sijaintia. Voiko tässä vaiheessa hanketta vielä vaikuttaa sijaintiin esimerkiksi muuttamalla vielä lähemmäs koulua?

Lisäksi Varissuolla tapaamieni nuorten puheesta huokui kulttuurien moninaisuuden arkipäiväisyys. Nuoret eivät olleet erityisen kiinnostuneita Varissuolla järjestetyistä ”mamu-tapahtumista”¹¹, niin kuin he itse niitä tapaamisessa nimitivät. Tämä mielestäni vahvistaa tässä opinnäytetyössä aikaisemmin painottaamani kulttuurisensitiivistä työtettä, jonka tulee huomioida kulttuuri laajempänä käsitteenä (ks. kohta 4.1). Myös monikulttuurisen taustan omaavat nuoret voivat olla kiinnostuneita edustamaan erilaisia nuorisokulttuureja etnisen taustansa sijaan. Tähän huomioon liittyen Pikkusisko-hankkeen työntekijä kertoi, että myös Turun normaalikoulun rehtori Annika Hongisto toi saman ajankohtaisen kysymyksen maahanmuuttajastatuksista esiin esimerkiksi Mannerheimin Lastensuojeluliiton järjestämässä Isä maahanmuuttajana -seminaarissa 21.4.2015.

¹¹ ”Mamu” tulee sanasta maahanmuuttaja.

5 JOHTOPÄÄTÖKSET

Tässä toiminnallisessa opinnäytetyössäni olen kehittänyt nuorten vertaisviestintätoimintaa Turun Tyttöjen Talon Pikkusisko -hankkeen jo olemassa olevien tiedotusmuotojen rinnalle. Opinnäytetyön tarkoituksena oli antaa ensisijaisesti monikulttuurisella asuinalueella toimivalle, sukupuoli- ja kulttuurisensitiivistä tyttötyötä tekevälle Pikkusisko-hankkeelle uusia keinoja tavoittaa kohderyhmäänsä. Tavoitteiden saavuttamiseksi perehdyin pitkänlinjan vertaistiedotusta tehneisiin toimijoihin teemahaastattelujen avulla. Lisäksi käynnistin yhteistyötä Pikkusisko-hankkeen ja Turun normaalikoulun vertaisnuorisotiedottajien välille.

Tämän yhteistyön myötä sekä teemahaastatteluista nousseiden hyvien käytäntöiden pohjalta mallinsin nuorille suunnatun viestintätapaamisen, jotta viestintän kohderyhmä itse pääsisi kehittämään Tyttöjen Talon Varissuon toimipisteen viestintää. Testasin viestintätapaamisen mallin ja koostin siinä nuorilta nousseet viestintään liittyvät ideat Pikkusisko-hankkeen käyttöön.

Teemahaastattelu oli toimiva tapa tuoda aiheesta esiin juuri vertaisviestinnän kanssa työskentelevien henkilöiden käytännönläheiset kokemukset. Turun Nuortenpalveluiden Vertti-toiminnasta ja Suomen Partiolaisten YSP-toiminnasta tärkeimpinä huomioina nousivat nuorten osallistaminen, viestinnän moninaisuus sekä sen tuomat haasteet. Kummatkin tahot painottivat viestinnästä kiinnostuneille nuorille erilaisten viestinnällisten koulutusten ja tapaamisten säännöllistä järjestämistä. Partiossa painotettiin juuri nuorten asiantuntemuksen hyödyntämistä koulutuksissa. Molemmilla oli kokemusta osallistujien sitouttamisesta toimintaan erilaisten ”palkintojen” muodossa kuten tarjoilut, virkistyspäivät ja todistukset.

Suurin eroavaisuus partiolaisten ja verttien vertaisviestinnässä oli sosiaalisen median käyttö. Partiolaisilla sen eri palvelut olivat aktiivisessa käytössä, mutta verteillä sitä oli aikaansa nähden huomiota herättävän vähän. Tähän näen syyksi sen, mikä nousi esiin myös Rantalan kiteyttämässä haasteissa. Eri sosiaalisen median kanaviin kirjautuminen vaatii vertaisviestinnän ohjaajalta kiin-

nostusta ja pitkäjännitteistä sitoutumista kanavien ylläpitoon. Sellaista viestinnän kanavaa ei kannata avata, jonka aktiivisena pitämiseen vaadittaviin resursseihin, kuten aikaan, sisällön tuottamiseen ja vuorovaikutteisuuteen, ei ole mahdollisuutta vastata. Toisekseen kumpikin haastateltava muistutti, että loppupeleissä aina toimivimpia viestinnän keinoja ovat olleet sellaiset, joissa kohderyhmää on tavattu kasvokkain, kuten erilaiset tapahtumat.

Yhteenvedona todettakoon, että viestinnän trendejä on seurattava nykypäivänä aktiivisesti. Niiden tulee olla helposti muuntautumiskykyisiä ilman raskasta byrokraattista järjestelmää. Tästä syystä näenkin, että vertaisviestintä on erityisesti nuorisoalalla kasvava viestintämuoto. Rantalan haastattelusta nousee hyvänä huomiona se, että nuoria on mahdollista osallistaa ja sitouttaa viestinnän ylläpitämiseen, kun he pääsevät itse mukaan sen suunnittelemiseen (ks. luku 3.2). Tämä toteutui myös testaamassani viestintätapaamisessa. Omien ja paikalla olleen Pikkusisko-hankkeen työntekijän havaintojen sekä osallistujien antaman suullisen palautteen pohjalta koen pienryhmätapaamisen antaneen jokaiselle osallistujalle tilaa tuoda oma mielipiteensä esille. Sitä edesauttoi harjoitusten monipuolisuus. Osallistujilla oli mahdollisuus ilmaista itseään sekä keskustelujen että kirjallisten tehtävien myötä. Tapaaminen antoi jokaiselle mahdollisuuden vaikuttaa ja toimia oman kohderyhmänsä viestinnän asiantuntijana. Kaikki viestintätapaamiseen osallistuneet nuoret olivat halukkaita jatkamaan viestintäyhteistyötä kirjoittamalla yhteystietonsa Turun Tyttöjen Talon yhteystietokavakkeeseen.

Tapaamisesta saatiin runsas ja monipuolinen ideasato, joka tulee ohjaamaan Turun Tyttöjen Talon viestintää yhä enemmän kohderyhmää kiinnostavampaan suuntaan. Toki tulee huomioida, että tapaamiseen osallistui vain pieni osa Varissuon alueen potentiaalisesta kohderyhmästä. Ryhmässä nousseita näkemyksiä ei voida yleistää vastaamaan esimerkiksi kaikkien monikulttuurista taustaa omaavien yläkouluikäisten tyttöjen näkemykseksi.

Suosituimpana kiinnostuksen kohteena nousi Ravintolapäivä-tapahtuman järjestäminen. Tästä iloitsivat myös Pikkusisko-hankkeen työntekijät. Heidän kokemuksiensa mukaan erilaiset tapahtumat ovat olleet aikaisemminkin onnistu-

neita uuden toiminnan näkyvyyden lisäämisen kannalta. Niihin on uusien tyttöjen helppo tulla mukaan, kun tietää, että tapahtumassa on todennäköisesti muitakin uusia osallistujia. Lisäksi tapahtumat ovat osoittautuneet hyviksi keinoiksi tavoittaa myös tyttöjen vanhempia, jotka saattavat olla kiinnostuneita näkemään missä heidän tyttärensä vapaa-aikaansa viettää. (Kilpeläinen & Virolainen 2015.)

Erittäin arvokkaita olivat myös tapaamisen ohessa nousseet toiveet liittyen Tyttöjen Talon tarjoamaan toimintaan, vinkit uudelleenlaiseen kouluyhteistyöhön sekä näkemykset Tyttöjen Talon Varissuon toimipisteen sijainnista. Hanketyöntekijät olivat kiitollisia siitä, miten suoraan ja rehellisesti osallistujat kertoivat mielipiteitään. Tämä on juuri sellaista kokemusperäistä tietoa, jota voidaan kerätä vain tavoitettavalla alueella arkeaan viettäviltä nuorilta. Näihin aiheisiin hankkeen työntekijät tulevat ajan kanssa syventymään. Lisäksi tapaamisesta saatiin hyviä ehdotuksia ja näkemyksiä sosiaalisen median hyödyntämiseen ja siellä tällä hetkellä vallitseviin trendeihin. Ne ovat tapahtumia helpommin sovellettavissa Tyttöjen Talon arkiseen viestintään. Kaksituntinen viestintätapaaminen oli kuitenkin sen verran lyhyt, että siinä ei esimerkiksi ehditty käsitellä erilaisten pikaviestipalveluiden kuten WhatsAppin käyttöön ottoa. Ehdotankin, että jatkossa Pikkusisko-hanke voisi järjestää viestintätapaamisia vähintään kaksi kertaa lukukaudessa. Seuraavassa tapaamisessa voitaisiin muun muassa tutkia pikaviestipalveluita ja niiden mahdollista hyötyä vuorovaikutteisessa viestinnässä.

Tämän opinnäytetyön tekeminen on tukenut ammatillista kehittymistäni. Olen onnistuneesti soveltanut yhteisöviestinnän opintojani nykyisessä työssäni. Olen ymmärtänyt yhteisöviestinnän käsitettä laajemmin ja löytänyt sille paikan Tyttöjen Talon yhteisössä. Opinnäytetyön kautta olen perehtynyt juuri vertaisnuorisoviestinnän kenttään. Varissuolla tapaamani tytöt vahvistivat myös käsitystäni kulttuurisensitiivisen tyttötyökäsitteen laajuudesta. Lisäksi olen joutunut pohtimaan yhä tarkemmin osallisuuden käsitettä ja sen toteutumista työssäni. Osallisuuden käsite on laaja, ja se riippuu kontekstista. Osallisuuden tunteen nähdään kuitenkin syntyvän siitä, kun nuorelle annetaan mahdollisuus osallistua ja vaikuttaa (Lapsi- ja nuorisopolitiikan kehittämisohjelma 2012–2015, 6). Juuri

tätä kokemusta haluan viestintätapaamisella vahvistaa. Turun Tyttöjen Talon kävijöistä osa elää haastavassa elämäntilanteessa. Tällaisissa tilanteissa on erityisen tärkeää tarjota nuorelle yhteisö. Yhteisöön kuulumisen tunnetta tukee kokemus siitä, että nuorta kuunnellaan ja hänellä on mahdollisuus vaikuttaa.

Toivon, että tästä opinnäytetyöstä hyötyvät myös muut nuorten kanssa töitä tekevät tahot. Ajattelen sen tarjoavan heille uusia näkemyksiä ja eväitä kulttuurisensitiivisen vertaisviestinnän toteuttamiseen kohderyhmänsä kanssa. Viestintätapaamisen runko on nopea ja edullinen sekä matalakynnyksinen ja helposti muokattavissa oleva malli oman yhteisön vertaisviestinnän kehittämiseen. Pikusisko-hankkeen työntekijän kanssa tulimme siihen tulokseen, että tällaista viestintätapaamista tulisi hyödyntää mahdollisimman aikaisessa vaiheessa uusia hankkeita ja toimintoja käynnistettäessä. Jotta vertaisviestinnän hyvät käytännöt saataisiin laajempaan levitykseen, voisi opinnäytetyön pohjalta laatia helppolukuisen käsikirjan vertaisviestinnän mahdollisuuksista nuorisotyössä.

LÄHTEET

Eischer, H. & Tuppurainen, J. 2009. Tyttöjen Talo on kuin avoin koti. Helsinki: Setlementtinuorten liitto ry.

Emmaelias.fi 2014. Turun Tyttöjen Talon Pikkusisko -projekti. Viitattu 20.11.2014 <http://www.emmaelias.fi/projektit>

Facebook.com/EtnofestTurku 2015. Etnofestin Facebook-sivut. Viitattu 19.4.2015. https://www.facebook.com/EtnofestTurku/info?tab=page_info

Finlex.fi. Nuorisolaki 2 § Määritelmät. Viitattu <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2006/20060072>

Heikkinen, M - Nuoperi. 2010. Kiertokirjeistä kotisivuihin, poistinkorteista pikaviestimiin. Turku: Turun yliopiston

Hirsjärvi, S. & Hurme, H. 2011. Tutkimushaastattelu - Teemahaastattelun teoria ja käytäntö. Helsinki: Gaudeamus Helsinki University Press, Oy Yliopistokustannus, HYY yhtymä

Kananen, J. 2012. Kehittämistutkimus opinnäytetyönä - Kehittämistutkimuksen kirjoittamisen käytännön opas. Jyväskylä: Jyväskylän ammattikorkeakoulun julkaisuja -sarja (toim. Heikkinen, R.)

Kunkoululoppuu.fi 2015. TET eli työelämään tutustuminen. Viitattu 25.4.2015 <http://kunkoululoppuu.fi/tet/>

Lapsi- ja nuorisopolitiikan kehittämisohjelma 2012–2015. Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja 2012:6. Viitattu 7.3.2015 <http://www.minedu.fi/export/sites/default/OPM/Julkaisut/2012/liitteet/OKM06.pdf?lang=fi>

Lundvall, A.; Linna, E.; Fedotoff, J. & Pietilä, M. (toim.) 2013. Me tehdään mediaa - Ideoita ja käytänteitä nuorten toimituksiin nuorten tieto- ja neuvontatyössä. Koordinaatti, Nuorten tieto- ja neuvontapalvelu. Viitattu 7.3.2015 <http://www.koordinaatti.fi/sites/default/files/Me-tehdään-mediaa-nettiversio.pdf>

Mimmi.fi 2014. Turun Tyttöjen Talo®. Viitattu 20.11.2014 <http://www.mimmi.fi/tyttojen-talo/>

Minedu.fi 2014. Kehittämisohjelma 2012-2015. Viitattu 20.11.2014 http://www.minedu.fi/OPM/Nuoriso/nuorisopolitiikka/Kehittamisohjelma_2012-2015/

Nuorten akatemia 2015. Opas nuorten kanssa ideoimiseen. Viitattu 7.3.2015 https://nuortenakatemia.studio.crasman.fi/file/dl/i/0ZCJvA/xOJnr1xEza_9haxN1nMjA/NOT-opas.pdf

Nuorten toimituksen Facebook 2014. Viitattu 25.11.2014 www.facebook.com/turunnuortentoimitus

Näre, S. 2007. ”Sukupuoli- ja kulttuurisensitiivinen tyttötyö” teoksessa Hoikkala, T. & Sell A. (toim.) Nuorisotyötä on tehtävä - Menetelmien perustat, rajat ja mahdollisuudet. Julkaisuja 76. Helsinki: Nuorisotutkimusverkosto / Nuorisotutkimusseura

Pointti.info 2014. Vertti-vertaisnuorisotiedotustoiminta. Viitattu 20.11.2014 <http://www.pointti.info/vertti>

Punonen, V. 2007. ”Sukupuolisensitiivinen sosiaalinen nuorisotyö” teoksessa Hoikkala, T. & Sell A. (toim.) Nuorisotyötä on tehtävä - Menetelmien perustat, rajat ja mahdollisuudet. Julkaisuja 76. Helsinki: Nuorisotutkimusverkosto / Nuorisotutkimusseura

Restaurantday.org 2015. Ravintolapäivä. Viitattu 26.2.2015 <http://www.restaurantday.org/fi/>

Setlementti.fi 2015. Setlementtiliitto. Viitattu 25.4.2015 <http://www.setlementti.fi/setlementtiliitto/>

Sukupuolisensitiivisyys.fi 2014. Sukupuolisensitiivisyys. Viitattu 20.11.2014

<http://www.setlementti.fi/sukupuolisensitiivisyys/sukupuolisensitiivisyys2/>. Tyttöjen Talot. Viitattu 20.11.2014 <https://setlementti-fi.directo.fi/sukupuolisensitiivisyys/toimintamuodot/tyttojen-talot/>

Tuomi, J. & Sarajärvi, A. 2013. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. 11. uudistettu laitos. Vantaa: Kustannusosakeyhtiö Tammi 2009

Verke.org 2015. Nuorisotyö bloggaa -opas julkaistu. Viitattu 20.4.2015

<http://www.verke.org/ajankohtaista/uutiset/item/412-nuorisotyö-bloggaa-opas-julkaistu>

YK:n yleissopimus lapsen oikeuksista.

Viitattu 7.3.2015 http://www.lskl.fi/files/206/LOS_sopimus.pdf

Ysp.partio.fi 2015. Ketkä ovat medialähettiläät?

Viitattu 26.2.2015 <http://ysp.partio.fi/mika-ihmeen-ysp/>

Aineisto:

Salaam Suomi 2014. Hossaini, A. & Leisti K. Mediakasvatuskeskus Metka.

Viitattu 15.1.2015 <https://www.youtube.com/watch?v=PIWXnKv1Zh4>

Henkilökohtaiset tiedonannot:

Kilpeläinen, K. & Virolainen, K. Projektityöntekijät Turun Tyttöjen Talon Pikkusisko -hanke. Palaveri 23.2.2015

Koivunen, H. Turun normaalikoulun kerhotoiminnan vastaava. Puhelinpalaveri 26.2.2015

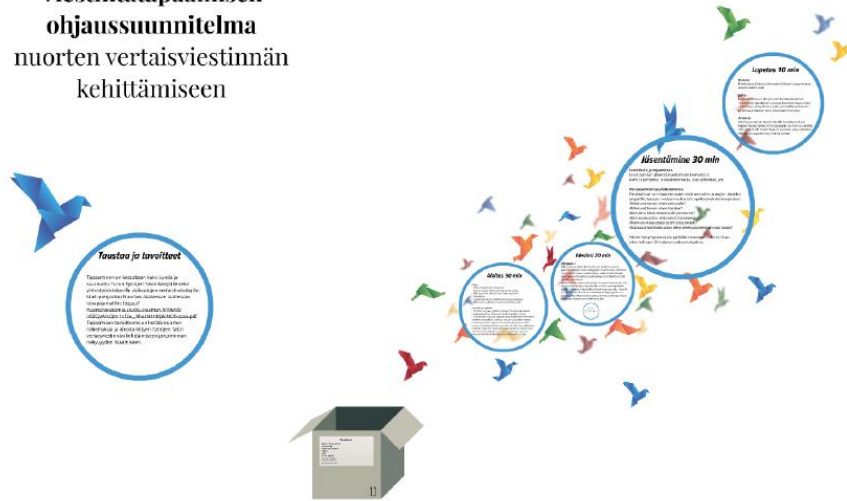
Rantala, A. Lounais-Suomen partiopiirin YSP-jaoston vapaaehtoinen aikuinen tuki. Haastattelu 20.2.2015

Tapanainen, I. & Virolainen, K. Projektityöntekijät Turun Tyttöjen Talon Pikkusisko -hanke. Palaveri 9.9.2014

Teräs, M. Nuorisosihteeri, Turun kaupungin Nuorisopalvelut. Haastattelu 29.1.2015

VIESTINTÄTAPAAMISEN OHJAUSUUNNITELMA

Viestintätapaamisen ohjaussuunnitelma nuorten vertaisviestinnän kehittämiseen

Taustaa ja tavoitteet

Tapaaminen on kestoltaan kaksi tuntia ja suunnattu Turun Tyttöjen Talon kävijöille sekä yhteistyötä tekeville yläkoulujen vertaistiedottajille. Malli pohjautuu Nuorten akatemian laatimaan ideapajamalliin: https://nuortenakatemia.studio.crasman.fi/file/dl/i/0ZCjvA/xOJnr1xEza_9haxN1nMjA/NOT-opas.pdf Tapaamisen tavoitteena on kerätä nuorten näkemyksiä ja ideoita liittyen Tyttöjen Talon vertaisviestinnän kehittämiseen ja toiminnan näkyvyyden lisäämiseen.

Tarvikkeet

Tyttöjen Talon esitteitä
 Kuvakortteja
 Tabletti tai tietokone
 Paperia
 Kyniä
 Post-it -lappuja
 Apukysymyslaput
 Välipalatarvikkeet
 Yhteystietokaavake

Aloitus 30 min

Fokus

- Mikä on tapaamisen tarkoitus?
- Tietoa Tyttöjen Talon toiminnasta Varissuolla
- Mitä tapaamisessa halutaan saada aikaiseksi?
- Pelisäännöt
- Tapaamisen kesto ja ohjelma kokonaisuudessaan
- Mitkä ovat osallistujien vaikutusmahdollisuudet

Turvallinen ryhmä

- Nimikierros, jossa jokainen valitsee kuvakorteista itseään kuvaavan kortin ja kertoo sen avulla itsestään lyhyesti
- Osallistujien määrästä riippuen jakaudutaan joko pienempiin ryhmiin tai pareittain. Jutellaan omasta sosiaalisen median käytöstä ja millaisia hyvä tai outoja kampanjoita on siellä havainnut. Mitkä jutut toimii ja mitkä ei? Onko itse osallistunut johonkin kilpailuun? Mistä yleisesti kerää tietoa? Tärkeimmät asiat kannattaa kirjoittaa paperille. Lopuksi parit jakavat yhdessä ryhmälle keskustelustaan tärkeimmät kohdat.

Vill
 Ryh
 pa
 on
 ide
 mis
 Ide
 ett
 par
 voi
 pa
 3-5

jotka halutaa

Ideointi 30 min

Villi ideointi

Ryhmässä, pareittain tai itsenäisesti kirjataan ideoita paperille Tyttöjen Talon näkyvyyden lisäämiseksi. Oleellista on tavoitella suuria määriä ideoita. Kaikki hulluimmatkin ideat tulee kirjata ylös! Ideointivaiheessa kritiikkiä ei sallita missään muodossa.

Idealistauksen jälkeen ideapaperit laitetaan kiertämään niin, että jokainen paperi käy jokaisella osallistujalla/ryhmällä/parilla. Osallistujat täydentävät toistensa papereita. Paperiin voi lisätä uusia ideoita, kommentteja tai kysymyksiä. Kun paperi palaa alkuperäiseen pisteeseensä, osallistuja valitsee 3-5 parasta ideaa ja esittelee ne muille.

Tauko 20 min

Tarjolla välipalaa ja rentoa keskustelua vapaavalinnaisista aiheista.

Tauko 20 min

Tarjolla välipalaa ja rentoa keskustelua vapaavalinnaisista aiheista.

fiiliksensä tapaamisesta yhdellä :

Jäsentäminen 30 min

Luokittelu ja rajaaminen

Ideat pyritään yhdessä niputtamaan teemoittain esim. tapahtumat, sosiaalinen media, kouluysteistyö, ym.

Parastaminen ja yhdistäminen

Pareittain tai ryhmissä kierretään vielä teemoihin jaettujen ideoiden ympärillä. Ideoista voidaan keskustella apukysymyksiä hyödyntäen:

Mitkä ovat tämän idean vahvuudet?

Mikä ovat tämän idean haasteet?

Mikä tekisi tästä ideasta vielä paremman?

Mikä huolestuttaa, mikä estää toteutumista?

Miten voisimme saada asian toteutumaan?

Mitä uusia mahdollisuuksia idean eteenpäinvieminen voisi tuoda?

Näiden kysymysten avulla pyritään nostamaan esiin ne ideat, jotka halutaan lähitulevaisuudessa toteuttaa.

Arviointi 30 min

Arviointi
tai itsenäisesti kirjataan ideoita
on näkyvyyden lisäämiseksi. Oleellista
näkökulmia. Kaikki hulluimmatkin
ideat otetaan huomioon. Kriittikillä ei sallita

Lopetus 10 min

Kertaus

Kiitetään osallistujia ja kerrataan lyhyesti tapaamisessa aikaan saadut asiat.

Jatko

Kerätään kaikkien yhteystiedot todistuksia varten. Todistukset toimitetaan perässä. Kerätään myös niiden osallistujien yhteystiedot, jotka olisivat kiinnostuneita jatkamaan Tyttöjen Talon viestintätoiminnassa.

Arviointi

Osallistujat voivat Post-it -lapuille kirjoittaa mikä oli tapaamisessa hyvää, mitä työpajasta sai itselleen ja mitä olisi voitu tehdä toisin? Lopuksi jokainen jakaa ryhmälle fiiliksensä tapaamisesta yhdellä sanalla.

Mallinnus nähtävissä ja ladattavissa myös Prezi-esitystyökalun linkistä:

http://prezi.com/y3pulyjlseih/?utm_campaign=share&utm_medium=copy